

Na aktuální téma: Dubnové zamyšlení

Když jsem přemýšlela, o čem bych dnes začala psát, napadla mne jedna záležitost, která se v poslední době začíná objevovat v našich životech. Na straně jedné si stále na něco stěžujeme, tu právem, tu neprávem, podle toho, jak se kdo na svět dívá. Ale uvědomili jste si, přátelé, že to vlastně s námi všemi není tak nejhorší? Dovolte mi připomenout jen několik málo příkladů z poslední doby.

Tragédie ve Frenštátě najednou ukazuje, že lidé nejsou lhostejní, že mnozí i z toho mála, co mají, dokážou dát a pomáhat lidem těžce zkoušeným osudem. Je pravda, že vedle sebe stojí až nelidská zloba a nenávisť, ale na straně druhé lidské sourozenství, účast a snaha, co nejvíce pomoci. Na jedné straně někdo přepadne a okrade vozíčkáře a na straně druhé, se objeví lidé, kteří bez nároků na cokoliv, okamžitě přispějí pomocnou rukou. Lidský hyenismus a zloba je vyvažována neskutečnou laskavostí a citlivostí k osudu postižených lidí.

Nám, kteří máme značné zdravotní, ale i sociální potíže, se přece jen dívá na svět lépe, když si uvědomíme tyto skutečnosti. Nemůžeme, pochopitelně na to spoléhat, ale přece jen jsou naše pocity ze současného světa poněkud veselejší a úsměvnější.

Jen si vzpomeňte: někdo škaradě ublíží psovi jednoho bezdomovce, a najednou je tu sbírka na operaci pejska. A to potom zjistíte, že veterinář, který ho léčil, to dělal zdarma a ani nechtěl, aby se vědělo, jak se jmenuje.

V kontejneru se najde fenka s čerstvě narozenými štěňaty a v ten moment se ozvou desítky lidí, kteří se jich chtějí ujmout.

Myslím, že to přece jen znamená, že desetiletými pokřivovaná společnost, zvyklá spoléhat na stát, který se přece postará, se sice velmi pozvolna, ale přece začíná měnit. Dokážeme bez nároků na cokoliv pomáhat druhým, ale především se dokážeme sami ozvat a řídit si své věci samostatně. Zní to sice příliš idealisticky a stále to ještě tak dokonale nefunguje, ale konečně se začíná pomalu naše občanská společnost utvářet. Možná se vám zdá, že od počátečních slov jsem se poněkud odklonila, ale namyslím si, jestli jsme schopni sami za sebe se rozhodnout, že někomu nebo něčemu pomůžeme, jsme schopni sami za sebe se rozhodovat o svých vlastních věcech. O to víc to platí pro nás, kteří celý život bojujeme s nějakým handicapem. Není to jednoduché, a věřte mi, že sama dobře vím, o čem mluvím. Taky s tím bojuji, ale nehodlám se vzdávat. Někdy je to opravdu těžké, ale s úsměvem a rozvahou jde všechno lépe.

Proto se myslím, přátelé, ten úsměv na tváři a laskavost v srdci, ať nám zdobí příští dny a bude se nám lépe dýchat. To jaro jednou přijít musí!

Eva Křivinková

Obsah:

1. Svěprávnost od roku 2014
2. Lázně v roce 2013
3. Invalidní důchody 2013 - kalkulačka
4. Důchodová kalkulačka - důchodový věk
5. Kalkulačka 2013: životní a nezabavitelné minimum, osobní bankrot
6. Životní minimum 2013
7. Osobní bankrot 2013
8. Nájem bytu podle nového občanského zákoníku

Svéprávnost od roku 2014

Základní informace

Nový občanský zákoník – zákon č. 89/2012 Sb., přinese od roku 2014 změny a nové možnosti pro lidi, kteří potřebují podporu při rozhodování, a též pro lidi, kteří je podporují nebo zastupují - opatrovníky. Nabízíme Vám zde jejich stručný přehled.

Pojmy v novém Občanském zákoníku:

Právní osobnost

Právní osobnost je nový název pro způsobilost k právům. Každý člověk má právní osobnost od narození až do smrti. To znamená, že má práva a povinnosti. Právní osobnost není možné nijak omezit.

Svéprávnost

Pro způsobilost k právním úkonům nový občanský zákoník znovu zavádí pojem svéprávnost. Svěprávnost znamená, že člověk může sám nějaká práva a povinnosti získat, nebo ztratit. Člověk získává svá práva a povinnosti právním jednáním.

Například může nakupovat, podepisovat smlouvy apod. U právního jednání je důležitá vůle člověka, tedy že nová práva a povinnosti skutečně chce.

Svěprávnost člověk získává postupně, jak dospívá, podle svých schopností. Plnou svéprávnost má člověk v 18, výjimečně v 16 letech. Svěprávnost může být rozhodnutím soudu omezena podle potřeb člověka.

Co může člověk využít, když má potíže rozhodovat se a právně jednat NÁPOMOC PŘI ROZHODOVÁNÍ

Člověk si může domluvit pomoc podpůrce a sepsat o tom smlouvu. Podpůrce je někdo blízký, kterému člověk věří. Podpůrce člověka doprovází při právním jednání. Třeba při podepisování smluv, nákupech... Člověk je svéprávný. Tedy nakupuje, podepisuje smlouvy, rozhoduje se. Má u toho ale podpůrce, který mu může poradit. Podpůrce respektuje přání a zájmy podporovaného. Při podepisování smluv může přidat svůj podpis a připsat, že je podpůrce. Smlouva o nápomoci dohodnutá s podpůrcem může být napsaná, nebo se člověk s podpůrcem dohodnou před soudem. Smlouvu musí schválit soud. Soud bude zkoumat, jestli není podpůrce v konfliktu zájmů. Smlouva platí od toho dne, kdy ji soud schválí. Na návrh podporovaného člověka nebo podpůrce soud podpůrce odvolá. Soud může podpůrce odvolat, kdyby porušoval své povinnosti.

Když podpůrce poruší své povinnosti, soud jej odvolá i bez návrhu. Podpůrců může být více. Pak se rozdělí, kdo v čem člověku pomáhá. Např. jeden podpůrce pomáhá s hospodařením s osobními penězi, další se správou majetku, další se zajištěním sociálních služeb a zaměstnání, jiný při zajištění zdravotní péče.

PŘEDBĚŽNÉ OPATŘENÍ V OČEKÁVÁNÍ BUDOUCÍ NESVĚPRÁVNOSTI

Člověk se může připravit na situaci, kdy bude mít potíže právně jednat. Například když očekává, že se zhorší jeho zdravotní stav. Může předem sepsat svá přání. Např. kde by chtěl bydlet, jakých služeb by chtěl využívat, co má rád, co by chtěl koupit, nebo prodat, jak by měl být léčen. Může také napsat, koho by chtěl mít jako opatrovníka. Budoucí opatrovník s tím pak, samozřejmě, musí souhlasit. Přání člověk sepíše a nechá notářsky ověřit. Při změně přání je možné předběžné opatření změnit. Když nastane situace, kdy člověk nebude moci právně jednat, opatrovník se jej bude snažit zastupovat podle sepsaných přání. Člověk také může sepsat prohlášení, kdo a jak se má starat o jeho majetek. To může pomoci, aby člověku nemusela být omezena svéprávnost.

ZASTOUPENÍ ČLENEM DOMÁCNOSTI

Zastoupení je vhodné pro lidi, kteří nemohou sami právně jednat. Např. protože mají těžké postižení. Takového člověka může někdo při právním jednání zastoupit. Může to být rodič, prarodič, sourozenec, manžel, partner, potomek. Nebo člen domácnosti, který s ním žije alespoň 3 roky. Zastoupený člověk přitom nemusí být omezen ve svéprávnosti.

Zástupce musí člověku vysvětlit, v čem ho chce zastoupit, a co to pro člověka bude znamenat.

Když člověk dá najevo, že zástupce nebo zastoupení odmítá, zástupce ho zastoupit nesmí.

Zástupce musí zjišťovat a respektovat přání a zájmy zastoupeného člověka. Aby vzniklo zastoupení, musí je schválit soud. Soud přitom musí zjistit názor zastoupeného člověka.

Zástupce člověka může zastupovat v běžných věcech. Může hospodařit s jeho penězi do výše životního minima, zajišťovat zdravotnické a sociální služby, vyřizovat dávky. Nemůže ale rozhodovat o zdravotních zákrocích, které by měly pro člověka trvalé následky. Člověk může mít více zástupců. K zastoupení pak stačí jeden z nich. Pokud jej chtějí zastoupit zástupci společně, musí se dohodnout, jak ho zastoupí.

Pokud se zástupci nedohodnou a jednají rozdílně, pak ani jedno zastoupení neplatí. Zastoupení zanikne, když se ho zástupce vzdá, nebo když ho zastupovaný člověk odmítne. Zastoupení také zaniká, když je uzavřena smlouva o nápomoci při rozhodování.

JMENOVÁNÍ OPATROVNÍKA BEZ OMEZENÍ SVÉPŘÁVNOSTI

Soud může jmenovat člověku opatrovníka. Přitom mu nemusí omezovat svéprávnost. To znamená, že právně jednat může člověk i opatrovník. Opatrovník také dohlíží, zda má člověk všechno potřebné zajištěno, zapláceno apod. Soud určí práva a povinnosti opatrovníka. Člověk, který má opatrovníka, se nazývá opatrovanec.

OMEZENÍ SVÉPŘÁVNOSTI A JMENOVÁNÍ OPATROVNÍKA

Soud může omezit svéprávnost člověka. To znamená, že určí, ve kterých věcech člověk nemůže právně jednat sám.

Například že nemůže kupovat věci dražší než 2.000 Kč, nebo podepisovat složité smlouvy, kterým nerozumí. V takových věcech ho bude zastupovat opatrovník, v závažnějších věcech se svolením soudu. Každodenní běžné věci si ale může každý člověk obstarávat sám bez opatrovníka. Soud může omezit svéprávnost člověka jenom v jeho zájmu a jen v případě, že by mu jinak hrozila újma. Musí být také jisté, že člověku nestačí domluvit nápomoc při rozhodování, zastoupení členem domácnosti, nebo jmenovat opatrovníka bez omezení svéprávnosti.

Důvodem k omezení svéprávnosti nemůžou být jen potíže člověka při dorozumívání. Soud musí člověka vidět a snažit se zjistit jeho názor. Pokud člověk nemůže k soudu, soudce může člověka navštívit doma. Soud musí důkladně zkoumat, jak se člověk skutečně dokáže postarat o své záležitosti. Soud omezí svéprávnost jen pro právní jednání, která člověk skutečně nezvládá. Rozsah omezení přesně popíše. Soud zároveň při rozhodnutí o omezení svéprávnosti jmenuje opatrovníka. Soud omezí svéprávnost člověka jen na potřebnou dobu, nejdéle na 3 roky. Po skončení této doby se člověku vrátí plná svéprávnost. Pokud ale před skočením této doby dá někdo podnět k soudu k prodloužení omezení, omezení nezaniká, ale soud věc znovu projedná a rozhodne, jak to bude dál. Podnět k omezení svéprávnosti může dát soudu kdokoliv. Lidé, kteří jsou zbaveni způsobilosti k právním úkonům, budou od roku 2014 automaticky omezeni ve svéprávnosti.

Budou tedy svéprávní pro vyřizování běžných záležitostí každodenního života. Pokud se stane, že člověk jedná samostatně ve věcech, ve kterých by měl jednat opatrovník, bude možné jeho jednání prohlásit za neplatné jenom tehdy, pokud by mu mohlo způsobit újmu. Opatrovník může takové jednání schválit dodatečně. Např. pokud člověk někde uzavře dobrou pracovní smlouvu, může později opatrovník přijít a připojit ke smlouvě svůj podpis.

Když se ukáže, že je to potřeba, může soud i bez návrhu upravit rozsah omezení svéprávnosti. Např. pokud bude člověk omezen ve svéprávnosti pro nakládání s penězi nad 500 Kč, a přitom si kupuje měsíční jízdenku v hodnotě 550 Kč, nákup je platný, protože člověku nepůsobí újmu. Soud pak může upravit rozsah omezení člověka pro nakládání s penězi např. nad 600 Kč.

Jmenování a odvolání opatrovníka

Soud jmenuje řádným opatrovníkem nejdříve toho, koho člověk - opatrovanec sám navrhne. Pokud nikdo takový není, hledá soud mezi příbuznými a blízkými osobami člověka, podle jejich návrhu. Pokud soud nikoho nenajde, teprve pak určí veřejného opatrovníka, většinou obecní, či městský úřad.

Člověk může mít jednoho opatrovníka na běžné záležitosti a ještě dalšího opatrovníka pro správu majetku.

■ Opatrovníkem nemůže být člověk, který může mít vlastní zájmy v rozporu se zájmy člověka.

■ Opatrovníkem nemůže být provozovatel ani zaměstnanec zařízení, kde člověk bydlí, nebo pobírá sociální služby.

Ani tehdy, když je to zároveň jeho příbuzný. Lidé ze služeb ale mohou poskytovat člověku nápomoc při rozhodování, nebo zastoupení členem domácnosti. Mohou být také v opatrovnické radě. Soud opatrovníky může odvolat, když o to opatrovník požádá, nebo když opatrovník neplní svoje povinnosti.

Práva a povinnosti opatrovníka

Rozsah práv a povinností určí opatrovníkovi soud.

Opatrovník má za povinnost:

■ být v kontaktu s opatrovancem, zajímat se o něj,

■ starat se o naplnění jeho práv a zájmů,

■ srozumitelně opatrovanci vysvětlovat, v jakých záležitostech a jak je potřeba jednat,

■ dbát o jeho zdravotní stav,

■ pomáhat mu s běžným hospodařením,

■ pomáhat mu se zajištěním života.

Opatrovník by měl vyřizovat věci pro opatrovance společně s opatrovancem. Pokud to není možné, a jedná bez něj, měl by jednat podle jeho přání.

Opatrovník podle zákona nemůže rozhodovat o:

■ vzniku a zániku manželství opatrovance,

■ rodičovských právech a povinnostech opatrovance,

■ sepsání závěti, nebo prohlášení o vydědění,

■ dědictví, nebo darech opatrovance – dar, nebo dědictví ale může opatrovník se schválením soudu odmítnout.

Závažná rozhodnutí při správě majetku nemůže opatrovník učinit bez souhlasu soudu. Za opatrovnictví člověk neplatí. Odměnu mohou dostat jen opatrovníci, kteří spravují člověku jmění. O výši odměny pro takové opatrovníky rozhodne soud. Záleží to na tom, jak náročná je to práce. Člověk si může na opatrovníka stěžovat soudu, nebo třeba poskytovateli služby, který mu může pomoci situaci řešit. Soud může opatrovníka odvolat. Kdyby opatrovník způsobil člověku škodu, musí jí nahradit. Další opatrovníci Kromě tohoto „řádného“ opatrovníka existují ještě jiní opatrovníci:

Procesní opatrovník

Soud jej jmenuje jen pro řízení u soudu.

Nemůže to být člověk, který se má stát „řádným“ opatrovníkem.

Dočasný opatrovník

Dočasný opatrovník bývá jmenován pro vyřízení jen jedné záležitosti.

Soud jej jmenuje také pro zastoupení lidí, které nemůže najít, neví se, kde bydlí.

Kolizní opatrovník

Soud jej jmenuje jen pro řešení věcí, při kterých by řádný opatrovník mohl upřednostnit vlastní zájem nad zájmem člověka.

Např. při vypořádání dědictví, pokud jsou člověk i jeho opatrovník oba dědici.

OPATROVNICKÁ RADA

Člověk může mít opatrovnickou radu. Opatrovnická rada jsou alespoň 3 jeho blízcí. Tito lidé mohou dohlížet na to, zda opatrovník jedná v zájmu opatrovance. Pokud se rozhodne opatrovanec nebo, nějaký jeho blízký člověk, že by opatrovnická rada byla dobrá, požádá opatrovníka, aby svolal schůzi, které se účastní člověk a jeho blízcí.

Když bude na schůzi alespoň 5 lidí, mohou zvolit opatrovnickou radu. Každý má 1 hlas. O schůzi musí její členové udělat zápis a poslat ho opatrovníkovi a soudu. Opatrovnická rada musí mít aspoň 3 členy. Schází se alespoň 1x za rok. Setkání se účastní opatrovanec i opatrovník. O každé schůzi pořizuje rada zápis, který se posílá opatrovníkovi i soudu. Opatrovník s opatrovnickou radou konzultuje důležitá rozhodnutí, která mohou vážně ovlivnit život opatrovance nebo zasáhnout do jeho majetkových záležitostí. Pro nejvýznamnější rozhodnutí nepostačí ani opatrovnická rada, ale bude třeba schválení soudu. Jak se může člověk chránit, jak může být chráněn.

Trestní odpovědnost

Trestní odpovědnost mají všichni lidé od 15 let. Omezení svéprávnosti na ni nemá vliv, i když si to spousta lidí myslí. Při spáchání trestného činu se každopádně přihlíží k tomu, jak je člověk příčetný. To znamená, jak mohl porozumět, že dělá něco, co se nesmí, a ovládat své jednání. Podle toho člověk nese odpovědnost za své jednání.

Odpovědnost za škodu

Odpovědnost za škodu získává člověk od dětství postupně až do dospělosti, podle svých rozumových schopností.

Člověk, který má potíže porozumět situaci a ovládat své chování, mívá kolem sebe někoho, kdo na něj dohlíží.

I tento člověk může nést odpovědnost za škodu, pokud nedohlížel, jak měl.

Špatné rozhodnutí

Člověku se může stát, že se rozhodne špatně. Např. uzavře nevýhodnou smlouvu.

Může se to stát, protože k tomu člověka někdo přemluvil, přinutil, zmanipuloval. Nebo protože člověk špatně rozuměl, o co se jedná, protože mu někdo dal špatné nebo neúplné informace. Může se také stát, že se člověk prostě splete, nebo zapomene něco udělat - např. něco zaplatit. Pokud je zřejmé, že takového jednání nebylo podle skutečné vůle člověka, pak je takové jednání neplatné.

Pozor!

Při nevýhodně uzavřené smlouvě, nebo když člověk zapomene něco platit, může vzniknout dluh. Takový dluh může vzniknout i lidem s omezenou svéprávností! V takových situacích je důležité přijít na to včas. Vzniklý dluh totiž často nejde vzít zpět, i když bude jednání prohlášeno za neplatné. Např. člověk uzavře nevýhodnou smlouvu s telefonním operátorem a zjistíte to po 3 měsících. Můžete smlouvu prohlásit za neplatnou, protože byla podepsána člověkem s omezenou svéprávností, nebo člověkem, který smlouvě nerozuměl. To znamená, že člověk už dál nemusí službu využívat a platit. Bude mu také odpuštěno případné penále za neplacení. Ale to, co provolal, zaplatit musí.

Zdroj: http://www.spmpr.cz/uploaded/Poradenstvi/svepravnost_od_roku_2014.pdf

Lázně v roce 2013

Ministerstvo zdravotnictví skutečně dokončilo novelizaci vyhlášky, tzv. Indikačního seznamu, který k jednotlivým diagnózám, a jejich stupním, přiřazuje nárok na čerpání hrazené lázeňské péče. Ten vešel v účinnost již v říjnu roku 2012. Přes všechny změny, které novelizovaná vyhláška přináší, je klíčové, že **oba typy hrazené lázeňské péče i nadále zachovává, jak komplexní tak příspěvkovou**. U většiny diagnóz se nově krátí délka pobytu o týden: v případě plně hrazené komplexní péče ze 4 týdnů na 3 u dospělých pacientů, v případě příspěvkové, u níž pojišťovna hradí pouze léčení, může lékař navrhnout léčbu 2 - 3týdenní. Možné zkrácení příspěvkové péče ze 3 týdnů na 2 tak nejspíše otevře dveře do lázní více pacientům - ne každý si může dovolit zaplatit 3 týdny ubytování se stravou, a málokdo si může vzít takto dlouhou dovolenou. 2týdenní pobyt je tedy z tohoto pohledu mnohem přijatelnější. U dětských pacientů však zůstává délka pobytu i nadále 4týdenní.

LÁZEŇSKÁ LÉČBA: CO SE MĚNÍ A CO ZŮSTÁVÁ

Zachování komplexní lázeňské péče. V případě komplexní, t. j. plně hrazené lázeňské péče, je i nadále pacient v režimu pracovní neschopnosti.

■ Zachování příspěvkové lázeňské péče.

■ Zkrácení délky komplexní lázeňské péče u dospělých ze 28 na 21 dnů.

■ Stanovení délky lázeňské péče pro děti a dorost na 28 dnů.

■ Délka příspěvkové lázeňské péče – 21, nebo 14 dnů (podle dohody s lékařem): možnost zkrácené 2týdenní příspěvkové lázeňské péče je výhodou i šancí pro ty, kteří by jinak 3týdenní pobyt nemohli absolvovat z důvodů finančních, či kvůli nemožnosti čerpat delší dovolenou.

Možnost opakování lázeňské péče zachována: Lázeňskou léčbu lze opakovat u řady diagnóz formou komplexní lázeňské péče, v některých případech pouze příspěvkové péče. Možnosti opakování lázeňské léčby u jednotlivých indikací přesně definuje nový Indikační seznam. Při posuzování nároku na lázeňskou péči se do

celkového limitu opakovaných pobytů budou započítávat pobyty uskutečněné od 1. října 2009.

Příležitost pro rozšíření diagnóz pro dospělé i děti: Přes omezení, která vyhláška nově zavádí (např. zrušení edukačních pobytů pro diabetiky), rozšiřuje vyhláška řadě lázeňských míst možnosti léčby o nové indikace, a to jak pro dospělé tak i děti.

Zdroj: <http://www.lecebne-lazne.cz/cs/pro-klienty/lazne-v-roce-2013>

Dotazy Lázně v roce 2013

Do kdy ještě bude moci pojištěnec jezdit do lázní „na pojišťovnu“?

Lázně hrazené z prostředků zdravotního pojištění nekončí, pouze se od 1. 10. 2012 mírně liší pravidla jejich poskytování. Plně hrazená komplexní lázeňská péče i částečně hrazená příspěvková ale zůstává, stejně tak budete mít i možnost hrazený lázeňský pobyt opakovat.

Je pravda, že od 1. října 2012 si na komplexní lázeňskou péči pacient bude muset vzít dovolenou?

Není to pravda. V tomto se nic od 1. října nemění: je-li vyslán pacient svým lékařem na tzv. komplexní lázeňský pobyt, pak je po dobu lázeňské léčby – tedy celé 3 týdny – v režimu pracovní neschopnosti. Dovolenu si pojištěnec čerpá pouze na příspěvkový lázeňský pobyt, tedy v délce dvou, případně tří týdnů.

Jaký je rozdíl mezi příspěvkovým a komplexním pobytem?

Komplexní lázeňská péče (KLP) je plně hrazena z prostředků veřejného zdravotního pojištění, t. j. včetně ubytování, stravy a léčení. Takový lázeňský pobyt trvá 4 týdny, u lázeňských návrhů vystavených po 1. říjnu 2012 bude trvat 3 týdny. Při čerpání KLP jste, jakožto pacient, v režimu pracovní neschopnosti. U příspěvkové lázeňské péče Vám zdravotní pojišťovna hradí pouze léčení, ubytování a stravu si platíte ze své kapsy. Také si na tento pobyt na rozdíl od KLP musíte vzít dovolenou. Výhodou však může být v tomto směru to, že od října 2012 může být PLP jak v původní délce 3 týdnů, tak i v délce pouhých 14 dnů. Délku tohoto pobytu stanoví lékař po konzultaci se svým pacientem.

Jak se vůbec do lázní pacient dostane?

Možnosti lázeňské léčby, i přesný postup, jak se do nich dostat, najdete na webových stránkách VZP.

Jaké jsou hlavní změny, které zavádí od října nový indikační seznam?

Novela indikačního seznamu, který vejde v účinnost 1. 10. 2012, se velmi podobá tomu původnímu. Ponechává v systému hrazené péče oba dva typy lázeňských pobytů, tedy jak komplexní (dále jen KLP), tak příspěvkový (PLP). Stejně tak zachovává možnost opakovat lázeňskou léčbu, byť zde stanovuje určité limity. Nejvýraznější změnou je zkrácení délky pobytů: u KLP se nově krátí pobyt ze 4 týdnů na 3, u PLP navrhuje po domluvě s pacientem délku lékař, a to buď původní 3týdenní, nebo zkrácenou 2týdenní. Většinu diagnóz, s nimiž bylo možno jezdit do lázní dříve, i nyní nový indikační seznam zachovává.

Jak pacient zjistí, jestli má se svou diagnózou od 1. října na lázně nárok?

To, zda je Vaše diagnóza uvedena v tzv. indikačním seznamu, tedy vyhlášce upravující podmínky pro čerpání hrazené lázeňské péče, zjistíte u svého praktického, nebo ošetřujícího lékaře. A samozřejmě i pohledem do samotného indikačního seznamu, který najdete na webových stránkách Svazu léčebných lázní České republiky.

Co má pacient dělat, když mu revizní lékař lázně nepovolí?

Pokud revizní lékař Vaší zdravotní pojišťovny neschválí návrh na lázeňskou péči, pak z toho důvodu, že nesplňujete všechny podmínky, stanovené pro poskytnutí hrazené lázeňské péče. Pak můžete vybrat z široké nabídky samopláteckých léčebných programů Vámi vybraných lázní. Léčebné lázně nabízejí opravdu pestrou paletu léčebných pobytů, navíc od luxusního ubytování po standardní a cenově dostupné široké veřejnosti.

Podle kterého indikačního seznamu se bude řídit léčba pacienta, pokud mu lékař vystaví návrh na lázeňskou péči v průběhu září a pojišťovna ji potvrdí až v říjnu?

Na všechny návrhy vystavené do konce září se vztahuje původní indikační seznam z roku 1997, který je ke stažení na webových stránkách Tedy i na takový návrh, který byl sice předepsán v průběhu září, schválen revizním lékařem příslušné pojišťovny byl však až po 1. říjnu tohoto roku. Od 1. října pak lékaři vystavují návrh na lázeňskou péči podle nového indikačního seznamu, který je ke stažení na webových stránkách Svazu léčebných lázní České republiky.

Pokud pacient jezdí do lázní pravidelně, bude moci jezdit do lázní i nadále každoročně?

Závisí na konkrétní diagnóze. U řady nemocí, případně vyšších stupňů daného onemocnění, umožňuje novelizovaný indikační seznam opakovat lázeňský pobyt ve formě komplexní, či příspěvkové lázeňské péče každoročně. U jiných pouze jednou za určité období, např. 1x za 2 roky, u některých diagnóz nelze hrazený lázeňský pobyt opakovat vůbec. Do limitů, které se na možnosti opakování vážou, se počítají pouze ty pobyty, které pacient absolvoval od října roku 2009.

Je pravý čas požádat o svůj přehled zdravotní péče

Zajímá vás, kolik stála zdravotní péče, kterou jste čerpali v loňském roce, a chcete případně své pojišťovně pomoci odhalit nesrovnalosti? Pokud chcete mít kompletní údaje o zdravotní péči, která na vás byla vykázána a pojišťovnou uhrazena, je pravý čas podat si žádost právě teď.

Na vyžádání pojištěnce je zdravotní pojišťovna povinna písemně mu poskytnout 1x ročně formou výpisu z osobního účtu údaje o hrazených službách uhrazených za něj v období posledních 12 měsíců, včetně zaplacených regulačních poplatků a doplatků za částečně hrazené léčivé přípravky, a potraviny pro zvláštní lékařské účely za toto období. Podle těchto dat si každý může zkontrolovat, zda „na jeho rodné číslo“ vyúčtovaná zdravotní péče byla skutečně poskytnuta, a je tedy oprávněně uhrazena.

Pro lepší orientaci je nejlepší žádat o přehled úhrad zdravotní péče a zaplacených regulačních poplatků a doplatků vždy za celý kalendářní rok. Začátkem roku však ještě mohou pojišťovně přicházet údaje ze zdravotnických zařízení, které je třeba zpracovat. Proto vám vaše zdravotní pojišťovna může data poskytnout s jistým časovým odstupem.

Ve Všeobecné zdravotní pojišťovně jsou nyní přehledy vykázané a uhrazené zdravotní péče za celý rok 2012 již k dispozici.

O vystavení přehledu můžete požádat na kterémkoli klientském pracovišti VZP a dostanete ho na počkání. Vytisknout si a vyplnit jednoduchou žádanku (ke stažení níže) můžete i předem, případně ji můžete vyplněnou poslat na příslušné pracoviště VZP ČR. Na klientském pracovišti může převzít každý pojištěnec jen svůj vlastní přehled, jinak musí k jeho převzetí mít ověřenou plnou moc. Pokud o přehled požádáte dopisem, pojišťovna vám ho připraví k vyzvednutí na přepážce, nebo bezplatně zašle poštou.

Požádat můžete jen o svůj vlastní přehled, nebo o vystavení přehledu za své nezletilé dítě. Vystavení přehledu úhrad zdravotní péče a zaplacených regulačních poplatků a doplatků za osobu zemřelou není možné.

Přehled lze zaslat i prostřednictvím elektronické komunikace, tzv. Portálu VZP. Jelikož se jedná o velmi citlivé údaje, mohou tuto službu využít pouze klienti, kteří s VZP ČR uzavřeli příslušný smluvní vztah. Více informací dostanete na přepážkách, nebo na naší webové adrese.

Není všechno v pořádku?

Někteří z těch, kdo již dříve využili své právo vyžádat si přehled vykázané a uhrazené zdravotní péče a podílet se tak na kontrole, s překvapením zjistili, že jejich zdravotní pojišťovna zaplatila za něco, co ve skutečnosti provedeno nebylo. Co v takovém případě dělat? Určitě co nejdříve informovat svoji zdravotní pojišťovnu, která tuto záležitost prošetří. Bohužel, ochota pojištěnce komunikovat v takovém případě se zdravotní pojišťovnou není vysoká. Obávat se, že „si to rozházíte“ se svým panem doktorem, ale nemusíte – VZP provádí kontroly ve zdravotnických zařízeních běžně a na základě nejrůznějších podnětů.

Mgr. Oldřich Tichý,
vedoucí tiskového oddělení a tiskový mluvčí

Zdroj: <http://www.vzp.cz/klienti/aktuality/je-pravy-cas-pozadat-o-svuj-prehled-zdravotni-pece>

Kdo má nárok neplatit regulační poplatky na základě své hmotné nouze? Může nastat situace, že člověk nemá prakticky žádné finanční prostředky, a přesto potvrzení o hmotné nouzi nedostane?

Podle zákona o veřejném zdravotním pojištění neplatí žádné regulační poplatky za poskytnutou zdravotní péči pojištěnec, který se prokáže rozhodnutím, oznámením nebo potvrzením vydaným orgánem pomoci v hmotné nouzi o dávce, která je mu poskytována podle příslušného právního předpisu. Tím je zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi. Dávkami v systému pomoci v hmotné nouzi jsou příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení a mimořádná okamžitá pomoc. Orgány pomoci v hmotné nouzi jsou Úřad práce České republiky -

krajské pobočky a pobočka pro hlavní město Prahu a Ministerstvo práce a sociálních věcí.

Pokud bude potvrzení o hmotné nouzi vydáno, má pro účely zproštění od regulačních poplatků podle zákona o veřejném zdravotním pojištění platnost 30 dnů.

Posuzování hmotné nouze podle zmiňovaného zákona není jednoduchou záležitostí, kterou by bylo možno stručně popsat, navíc **orgány pomoci v hmotné nouzi mají určitou volnost v rozhodování**. Například podle zákona není v hmotné nouzi osoba, která není v pracovním, nebo obdobném vztahu, ani nevykonává samostatnou výdělečnou činnost a není vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání (nebo je v ní vedena a bez vážných důvodů odmítla vykonávat krátkodobé zaměstnání, nebo účastnit se v cíleném programu k řešení zaměstnanosti); osobou v hmotné nouzi není ani ten, kdo prokazatelně neprojevuje dostatečnou snahu zvýšit si příjem vlastním přičiněním atd. Orgán pomoci v hmotné nouzi však může v odůvodněných případech určit, že dotyčného bude považovat za osobu v hmotné nouzi.

Kdo má nárok neplatit regulační poplatky na základě své hmotné nouze? Může nastat situace, že člověk nemá prakticky žádné finanční prostředky, a přesto potvrzení o hmotné nouzi nedostane?

Za osobu v hmotné nouzi může orgán pomoci v hmotné nouzi dále považovat osobu, která v daném čase, s ohledem na neuspokojivé sociální zázemí a nedostatek finančních prostředků nemůže úspěšně řešit svoji situaci a je ohrožena sociálním vyloučením, m. j. jestliže nemá uspokojivě naplněny životně důležité potřeby vzhledem k tomu, že je osobou bez přístřeší. Stejně tak je tomu u osoby, kterou postihne vážná mimořádná událost (zejména živelní pohroma – povodeň, požár apod.) a její celkové sociální a majetkové poměry jsou takové, že jí neumožňují překonat nepříznivou situaci vlastními silami.

Naopak orgán pomoci v hmotné nouzi může v odůvodněných případech určit, že osobou v hmotné nouzi není člověk, jehož celkové sociální a majetkové poměry jsou takové, že mu mohou i po úhradě odůvodněných nákladů na bydlení zaručit dostatečné zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb a toto zajištění lze na něm spravedlivě žádat.

Nejlepší je tedy v konkrétní situaci kontaktovat přímo Úřad práce a informovat se.

Jiří Řod
vedoucí tiskového oddělení a tiskový mluvčí VZP ČR

Zdroj: <http://www.vzp.cz/otazky-a-odpovedi/regulacni-poplatky-za-zdravotni-peci/236/hmotna-nouze>

Invalidní důchody 2013 - kalkulačka

Kalkulačka vám spočítá, na jak velký důchod budete mít nárok v případě, že se stanete invalidní. Vyplácejí se 3 formy **invalidních důchodů**, tzv. prvního stupně (při poklesu pracovní schopnosti o 35 až 49 %), druhého (při poklesu pracovní schopnosti o 50 až 69 %) a třetího stupně (při poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 %). **Výše invalidního důchodu** samozřejmě závisí na vašich minulých příjmech a době pojištění, do které se, kromě délky pracovní aktivity a doby studia na střední či vysoké škole, započítává i tzv. dopočtená doba = doba ode dne vzniku nároku na **invalidní důchod** do dosažení **důchodového věku**.

Zdroj: <http://www.penize.cz/kalkulacky/invalidni-duchody>

Zdroj: <http://www.penize.cz/kalkulacky/invalidni-duchody>

Důchodová kalkulačka - důchodový věk

Důchodová kalkulačka vám spočítá, za kolik let dosáhnete důchodového věku. Pro výpočet odchodu do penze stačí vyplnit datum narození a pohlaví. Penzijní kalkulačka nezapomíná také na počet vašich dětí, které mohou odchod do důchodu ovlivnit. Hranice odchodu do penze se neustále zvyšuje, ověřte si proto, kdy důchodového věku dosáhnete vy! Nenechte se překvapit reformou penzijního systému, plánujte, ať neskončíte v předčasném penzi.

Výši vašeho důchodu, na kterou budete mít v penzi nárok, si můžete spočítat pomocí kalkulačky - Výpočet důchodu.

Zdroj: <http://www.penize.cz/kalkulacky/duchodova-kalkulacka#duchVek>

Kalkulačka 2013: životní a nezabavitelné minimum, osobní bankrot

Penize.cz přináší další sérii kalkulaček aktualizovaných pro rok 2013. Spočítejte si přehledně a jednoduše, jak

vysokou letos dostanete podporu v nezaměstnanosti a příspěvek na bydlení. Zjistěte, jaké je životní minimum vaší domácnosti, jakou částku vám exekutor nemůže zabavit, a zda máte šanci vyhlásit osobní bankrot.

Životní minimum 2013

A jedeme dál. V případě, že vám skončí podpůrná doba, kdy máte nárok na podporu v nezaměstnanosti, a práci si nenajdete, čekají vás podstatně horší a především hubenější časy. Dále totiž máte nárok jen na sociální dávku ve výši životního minima.

Životní minimum je podle definice ministerstva práce a sociálních věcí „minimální společensky uznaná hranice peněžních příjmů k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb“. Výši životního minima určuje vláda a v roce 2013 se nijak nemění. I letos bude plnit rozhodující úlohu při posuzování toho, zda máte nárok na určité sociální dávky – zejména přídavek na dítě a porodné. U dávek péčovské péče životní minimum tvoří základ pro výpočet jejich výše. Dále se využívá například, když soudy rozhodují o výši alimentů, nebo při exekuci, když se určuje nezabavitelná částka, kterou vám exekutor musí ponechat. Přesnou výši životního minima své domácnosti snadno zjistíte v naší kalkulačce:

Připomínáme, že do životního minima se nezahrnují nezbytné náklady na bydlení – pomoc v této oblasti řeší český sociální systém odděleně, prostřednictvím příspěvku na bydlení a doplatku na bydlení.

Zdroj: <http://www.penize.cz/podpora-v-nezamestnanosti/247731-kalkulacky-2013-podpora-v-nezamestnanosti-prispevek-na-bydleni-zivotni-a-nezabavitelne-minimum>

Nezabavitelné minimum 2013

Každého, kdo se dostane do potíží s dluhy a skončí ve spárech exekutora, zajímá, která část jeho peněz zůstane před exekucí uchráněna. Obávat se nemusíte například o výše zmiňovaný příspěvek na bydlení. Ten totiž, společně s dávkami pomoci v hmotné nouzi, jednorázovými dávkami sociální podpory (jako je například porodné) a dávkami sociální péče, patří do skupiny příjmů, na které vám exekutor sáhnout jednoduše nesmí. Zato ze mzdy, důchodu, nemocenské, peněžité pomoci v mateřství, podpory v nezaměstnanosti a dávek sociální podpory, které se nevyplácejí jednorázově (čili například rodičovský příspěvek, přídavek na dítě a další) vám exekutor může provádět srážky. Zůstat vám z těchto příjmů musí jen tzv. nezabavitelná částka. A jak vysoké bude v roce 2013 vaše nezabavitelné minimum? Snadno to zjistíte v následující kalkulačce: podle zákona o veřejném zdravotním pojištění neplatí žádné regulační poplatky za poskytnutou zdravotní péči pojištěnec, který se prokáže rozhodnutím, oznámením, nebo potvrzením vydaným orgánem pomoci v hmotné nouzi o dávce, která je mu poskytována podle příslušného právního předpisu. Tím je zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi. Dávkami v systému pomoci v hmotné nouzi jsou příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení a mimořádná okamžitá pomoc. Orgány pomoci v hmotné nouzi jsou Úřad práce České republiky - krajské pobočky a pobočka pro hlavní město Prahu a Ministerstvo práce a sociálních věcí.

Osobní bankrot 2013

Pokud se v dluhové pasti propadnete tak hluboko, že cesta ven už nepovede, nabízí vám český právní řád jistou možnost vykoupení: vyhlášení osobního bankrotu. Pokud vám ho soud povolí, máte šanci, že vaše dluhové peklo jednou pro vždy skončí – nejpozději do pěti let. Po celou tu dobu sice budete třít bídu s nouzí, nebudete se ale muset děsit, že u vás zazvoní exekutor. Během pěti let musíte zvládnout zaplatit minimálně třetinu svých dluhů. Vše ostatní je pak zapomenuto a vy začínáte s čistým štítem. Podmínky vykoupení jsou však tvrdé. Všechny detaily se o nich dozvíte v našem starším článku:

Bankrotářem snadno a rychle: tvrdá pravidla osobního bankrotu

Pokud ale chcete rychle a jednoduše zjistit, zda máte v roce 2013 šanci osobní bankrot vyhlásit, kolik budete měsíčně splácet a kolik vám zbude na živobytí, využijte kalkulačku: Kalkulačka - podmínky osobního bankrotu

na: <http://www.penize.cz/osobni-bankrot/237879-bankrotarem-snadno-a-rychle-tvrda-pravidla-osobniho-bankrotu>

Bankrotářem snadno a rychle: tvrdá pravidla osobního bankrotu

Pokud se topíte v dluhích a žádost o oddlužení zvažujete, vyplatí se ještě vyhrábnout ze zapadlého šuplátka na

poradu s právníkem. Obrátit se ale můžete také na řadu neziskových organizací, které nabízejí pomoc bezplatně. Patří k nim například Asociace občanských poraden. Na pozoru se mějte před soukromými „oddlužovacími“ společnostmi, které nabízejí správu vašich dluhů – mnohdy tak drahou, že se v dluhové pasti propadnete ještě o pár pater níž.

Pokud vám soud vyhlášení osobního bankrotu povolí, máte šanci, že vaše dluhové peklo jednou pro vždy skončí – nejpozději za pět let. Po celou tu dobu sice budete tít bídu s nouzí, nebudete se ale muset děsit, že u vás zazvoní exekutor. Během pěti let musíte zvládnout zaplatit minimálně třetinu svých dluhů. Vše ostatní je pak zapomenuto a vy začínáte s čistým štítem. Podmínky vykoupení jsou však tvrdé.

Kdo má šanci na oddlužení:

► **Podnikatel ne**

Můžu se vůbec stát bankrotářem? Osobní bankrot není pro každého. Pokud podnikáte nebo pracujete jako OSVČ, máte smůlu. Když návrh na povolení oddlužení přesto podáte, insolvenční soud ho zamítne a na váš majetek vyhlásí konkurz. Oddlužení se vztahuje výhradně na spotřebitelské závazky. Pokud se do něj budete snažit zahrnout i závazky z předchozí podnikatelské činnosti, narazíte – s největší pravděpodobností opět skončíte v konkurzu.

► **Dlužník více věřitelů**

Máte několik úvěrů od jedné společnosti a nezvládáte je splácet? Na osobní bankrot nespolehejte, ani vy u soudu nepochodíte. K základním podmínkám vyhlášení osobního bankrotu totiž patří, že dlužíte alespoň dvěma různým věřitelům, jste ve zpoždění se splátkami víc než třicet dní a nejste schopni dál splácet.

Udělejte si v dlužích pořádek, a kontaktujte odborníka

Pokud uvedené podmínky splňujete, začněte tím, že si ve svých dlužích uděláte pořádek. Přesně si sepište, komu a kolik dlužíte. A pak se obraťte na právníka, nebo některou z bezplatných poraden, která vám poradí, jak správně postupovat.

Návrh na povolení oddlužení je třeba podat příslušnému krajskému soudu podle místa bydliště na formuláři, který přesně vymezuje, co vše musíte uvést a jaké přílohy připojit. V návrhu podrobně popíšete, jak k úpadku došlo a kolika věřitelům kolik peněz dlužíte.

Co musí obsahovat návrh na oddlužení?

- označení dlužníka a osob oprávněných za něho jednat
- údaje o očekávaných příjmech v následujících pěti letech
- údaje o příjmech za poslední tři roky
- návrh způsobu oddlužení nebo sdělení, že dlužník takový návrh nevznáší
- seznam majetku a seznam závazků, popřípadě prohlášení o změnách, ke kterým v mezidobí došlo v porovnání se seznamy, které v insolvenčním řízení již dříve předložil
- listiny dokládající údaje o příjmech dlužníka za poslední tři roky

Písemný souhlas nezajištěného věřitele, který se s dlužníkem dohodl, že hodnota plnění, které při oddlužení obdrží, bude nižší než 30 % jeho pohledávky.

Co musíte k návrhu připojit?

Pokud váš návrh na oddlužení neobsahuje všechny náležitosti, musí vás o tom soud ze zákona vyrozumět a dát vám šanci na nápravu. Rozhodně byste ale neměli spoléhat na metodu pokusu a omylu. Na „nápravu“ totiž máte přesně sedm dní. V případě, že všechny náležitosti včas nedodáte, soud automaticky vaši žádost zamítne. Například v případě chybějícího znaleckého posudku na ocenění nemovitosti je sedmidenní lhůta smrtící. A šanci máte jen jednu.

O způsobu oddlužení rozhodují věřitelé

Zapomínat byste neměli také na ty, kterých se (vedle vás) vaše dluhy týkají, především: na věřitele. Jakmile se poradíte s odborníky z poradny, měli byste o své situaci začít jednat také s věřiteli. Budou to totiž právě oni, kdo o vaši budoucnost rozhodnou. Jako dlužník sice v návrhu na vyhlášení osobního bankrotu uvedete, jaký způsob oddlužení preferujete – konečné slovo však řeknou věřitelé.

Nabízejí se dvě varianty: prodej majetku nebo splátkový kalendář. Čili přijdete buď o veškerý majetek, který v té době vlastníte, nebo o všechny příjmy na příštích pět let. V obou případech musíte být schopni věřitelům garantovat, že jim v průběhu oddlužení uhradíte alespoň třicet procent dluhu. Musíte tedy prokazatelně mít dostatečné příjmy nebo majetek, abyste toho byli schopní – jinak soud vaši žádost zamítne.

V prekérní situaci se nacházejí lidé, kteří nevlastní žádný majetek a návrh jsou bez práce, nebo třeba ve starobním, či invalidním důchodu. Soud jejich návrh sice automaticky nezamítne, ale důkladně propočítá, zda je

v jejich silách závazek v pětileté lhůtě uhradit – záleží pak hlavně na výši dluhu. Naděje na povolení oddlužení ovšem hodně klesají.

Určitá šance však existuje i pro zdánlivě beznadějně případy lidí, kteří v průběhu oddlužení nejsou schopni třetinu dluhů zdolat. Dřív než podáte návrh k soudu na vyhlášení osobního bankrotu, ale musíte mít písemný souhlas všech svých věřitelů – a ten se získává dost těžko.

Pokud vám soud oddlužení povolí, neradujte se, že se vaše dluhy rázem trojnásobně „snížily“. Třetina dluhů totiž představuje pouze minimální hranici. Pokud budete v rámci oddlužení schopni splatit víc, insolvenční správce dohlédne, abyste zaplatili. Cílem zkrátka je, abyste v průběhu pětiletého období dokázali splatit maximum možného – minimálně však třetinu.

Kdy insolvenční soud návrh na oddlužení zamítne?

■ pokud shledá, že jím je sledován nepoctivý záměr

■ pokud hodnota plnění, které by při oddlužení obdrželi nezajištění věřitelé, bude nižší než 30 % jejich pohledávek (pokud věřitelé s nižším plněním nesouhlasí)

■ pokud jej znovu podala osoba, o jejímž návrhu na povolení oddlužení bylo již dříve rozhodnuto, pokud dosavadní výsledky řízení dokládají lehkomyšlný, nebo nedbalý přístup dlužníka k plnění povinností v insolvenčním řízení

Kterých peněz se to týká?

Pokud vaši věřitelé zvolí oddlužení splátkovým kalendářem – které je podstatně častější, protože dlužníci obvykle velký majetek nevlastní, sáhnete si během pěti let na úplné finanční dno. Oddlužení se dotkne všech vašich příjmů. Vedle platu postihne i mateřskou, rodičovskou, příspěvek na bydlení, důchody, stipendia, nebo dary. Přiznat budete muset i případnou výhru ve sportce a dědictví, kterého se dokonce nesmíte zříci, pokud by vám z něj mohly plynout nějaké příjmy. Každé dědictví, nebo hodnotnější dar, který v době oddlužení získáte, musíte zpeněžit a peníze poslat svým věřitelům. Pokud některý příjem zamlčíte, a insolvenční správce na to přijde, soudce celý proces oddlužení okamžitě zarazí. Totéž se stane, když vypluje na povrch, že jste některé dluhy a věřitele zatajili, nebo že si dál nezodpovědně půjčujete. Ze všech příjmů vám zůstává pouze nezabavitelné minimum na pokrytí základních životních potřeb. Jeho výši si můžete spočítat v naší kalkulačce. Zjistíte také, jestli máte na povolení oddlužení naději.

Pokud oddlužení probíhá formou splátek, automaticky to neznamená, že je veškerý váš další majetek v bezpečí. Oddlužení splátkami se totiž týká pouze nezajištěných věřitelů. Ti, kterým ručíte například domem, tvoří docela jinou kategorii. Pokud máte dům na hypotéku a neovládáte splácet, pravděpodobně o něj tak jako tak přijdete.

Pokud žijete ve svazku manželském, musí návrh na oddlužení podepsat s notářským ověřením i vaše druhá polovička. Jestli jste za dluhy odpovědní oba, je nejlepší podat návrh společně – vyhnete se tak dalším soudům a exekucím vedeným proti druhému z vás.

Cesta k vytouženému cíli v podobě nového začátku nebývá jednoduchá. Pokud se na ni přesto chcete vypravit, dejte si pozor, ať vás formální chyba nevyřadí ze hry dřív, než pětiletý maraton vůbec začne. Šanci máte jen jednu.

Odměna insolvenčního správce

Několikrát už jsme zmínili insolvenčního správce. Jedná se o osobu, která vás celým pětiletým obdobím směřujícím k finančnímu a životnímu restartu provede. Bude dohlížet na celé insolvenční řízení a jeho správný průběh. Zadarmo to ovšem nebude, každý měsíc si na něj vyhradíte 750 Kč. Soud vám také může už na počátku celého procesu nařídít uhrazení zálohy na insolvenční řízení – v maximální výši 50.000 Kč. V praxi se postoj jednotlivých soudců k této možnosti liší. Někdy soud požaduje úhradu desetitisíců, jindy ale přihlédne k situaci dlužníka a zálohu výrazně sníží. Spoléhat na to však nemůžete.

Zdroj: <http://www.penize.cz/osobni-bankrot/237879-bankrotarem-snadno-a-rychle-tvrda-pravidla-osobniho-bankrotu>

Nájem bytu podle nového občanského zákoníku

Dne 1. 1. 2014 nabývá účinnosti nový občanský zákoník, který přináší některé změny v souvislosti s nájmem bytů. Úvodem je nutné zdůraznit, že nájem bytu se bude řídit novým občanským zákoníkem (dále jen „NOZ“) ode dne jeho účinnosti, i když ke vzniku nájmu došlo před tímto datem. Podle dosavadní úpravy se bude posuzovat pouze vznik nájmu, jakož i práva a povinnosti vzniklé před nabytím účinnosti NOZ, a to z důvodu ochrany práv nabytých v dobré víře za současné právní úpravy. To znamená, kromě uvedené výjimky, že i pro nájemní smlouvy uzavřené před 1. 1. 2014 budou platit pravidla stanovená NOZ.

Nájem domu

V rámci speciální úpravy o nájmu bytu a domu je nově upraven nájem domu, pokud slouží k bytové potřebě nájemce. Tato úprava tedy řeší problematiku bytu v rodinném domě jako jediného bytu v jednom domě. Tato změna bude jistě pozitivním přínosem do stávající právní úpravy, podle které se na nájem domu aplikují obecná ustanovení občanského zákoníku o nájmu, a nájemci domu není poskytována taková ochrana, jako nájemci bytu, byť má rodinný dům pronajat za účelem bydlení. Současná právní úprava je v tomto směru nedostatečná, protože zcela nelogicky chrání pouze nájemce bydlící v bytech, a nájemcům žijícím v rodinných domech ochrana bydlení poskytována není.

Doba trvání nájmu

Dle současné právní úpravy lze nájemní smlouvu k bytu uzavřít na dobu určitou či neurčitou. Podle judikatury nájemní smlouva na dobu určitou může být uzavřena maximálně na 99 let. V případě, že by nájemní smlouva na dobu určitou byla uzavřena na delší dobu než 99 let, nezpůsobovala by tato skutečnost neplatnost nájemní smlouvy jako takové, ale nájemní smlouva by byla ve své podstatě nájemní smlouvou uzavřenou na dobu neurčitou. Podle NOZ bude platit, že ujedná-li si strany nájem na dobu určitou delší než 50 let, má se za to, že byl ujednaný na dobu neurčitou s tím, že v prvních padesáti letech lze nájem vypovědět pouze z ujednaných výpovědních důvodů a v ujednané výpovědní době.

Výpovědní důvody

Výše uvedená úprava má dopad na skončení nájmu bytu v případě výpovědi ze strany pronajímatele. Podle současné právní úpravy není v případě výpovědi rozlišeno, zda se jedná o výpověď z nájmu bytu uzavřeného na dobu určitou, či neurčitou. Podle úpravy v NOZ se nově rozlišují výpovědní důvody v závislosti na tom, zda pronajímatel vypovídá nájem sjednaný na dobu určitou, či na dobu neurčitou.

Nájem bytu na dobu určitou, či neurčitou lze nově vypovědět ze strany pronajímatele z těchto důvodů:

- poruší-li nájemce hrubě svou povinnost vyplývající z nájmu
- je-li nájemce odsouzen pro úmyslný trestný čin spáchaný na pronajímateli, nebo členu jeho domácnosti, nebo na osobě, která bydlí v domě, kde je nájemcův byt, nebo proti cizímu majetku, který se v tomto domě nachází
- má-li být byt vyklizen, protože je z důvodu veřejného zájmu potřebné s bytem nebo domem, ve kterém se byt nachází, naložit tak, že byt nebude možné vůbec užívat, nebo je-li tu jiný obdobně závažný důvod pro vypovězení nájmu.

V této souvislosti je nutné upozornit, že na rozdíl od současné právní úpravy není výčet výpovědních důvodů taxativní, neboť nově je umožněno pronajímateli vypovědět nájem bytu též: „je-li tu jiný obdobně závažný důvod pro vypovězení nájmu“.

Nájem bytu na dobu neurčitou může pronajímatel dále vypovědět, pokud:

- má-li být byt užíván pronajímatelem, nebo jeho manželem, který hodlá opustit rodinnou domácnost a byl podán návrh na rozvod manželství, nebo manželství bylo již rozvedeno, potřebuje-li pronajímatel byt pro svého příbuzného, nebo pro příbuzného svého manžela v přímé linii, nebo ve vedlejší linii v druhém stupni. Délka výpovědní doby bude jako při současné právní úpravě tříměsíční s tím, že jsou nově stanoveny výjimky z její délky pro případ, že nájemce porušuje svou povinnost zvláště závažným způsobem. V takovémto případě bude mít pronajímatel právo vypovědět nájem bez výpovědní doby a požadovat, aby mu nájemce bez zbytečného odkladu byt odevzdal, nejpozději do jednoho měsíce od skončení nájmu. Takovýmto porušením se rozumí, zejména, nezaplátit-li nájemné a náklady na služby za dobu alespoň tří měsíců, poškozují-li byt, nebo dům závažným, nebo nenapravitelným způsobem, způsobují-li jinak závažné škody, nebo obtíže pronajímateli, nebo osobám, které v domě bydlí, nebo užívá-li neoprávněně byt jiným způsobem, nebo k jinému účelu, než bylo ujednáno. Tuto úpravu považuji za velký přínos, neboť podle stávající právní úpravy i v těchto případech musel pronajímatel čekat na uplynutí tříměsíční výpovědní doby, a neměl jinou možnost k předčasnému ukončení nájmu.

Přivolení soudu k výpovědi z nájmu bytu

Další novinkou je, že nově nebude k žádnému výpovědnímu důvodu zapotřebí předchozího přivolení soudu. Nájemce bude pouze oprávněn ve lhůtě dvou měsíců žádat, aby soud přezkoumal oprávněnost výpovědi. Na toto pronajímatel musí nájemce ve výpovědi upozornit.

Konec bytových náhrad

V NOZ zcela vypuštěna povinnost pronajímatele v určitých případech skončení nájmu poskytovat nájemci bytové náhradu. Toto zcela koresponduje se současnou situací na trhu s byty, a tuto povinnost pronajímatele lze již považovat za jistý „přežitek“.

Přechod nájmu bytu

K přechodu nájmu bytu dochází v současné době přímo ze zákona, jestliže nájemce zemře a nejde-li o společný nájem bytu, přejdou práva a povinnosti z nájmu na osobu, která žila v bytě s nájemcem ke dni jeho smrti ve společné domácnosti a nemá vlastní byt. Je-li touto osobou jiná, než osoba blízká, přejdou na ni práva a povinnosti z nájmu, jen pokud pronajímatel s jejím bydlením v bytě souhlasil. Pro souhlas se vyžaduje písemná forma. Nově nebude sice vyžadován souhlas pronajímatele s přijetím kohokoliv do nájemcovy domácnosti, ale bude vyžadován, kromě vyjmenovaných osob blízkých, až souhlas pronajímatele s přechodem nájmu bytu.

V této souvislosti považuji však za nutné zdůraznit, že i když má nájemce právo přijmout do své domácnosti bez souhlasu pronajímatele kohokoliv, je povinen bezodkladně (nejpozději do dvou měsíců) tuto skutečnost ohlásit pronajímateli. V případě, že tak neučiní, má se za to, že závažně porušil svoji povinnost.

Podnájem

Podle stávající právní úpravy je možné dát byt či jeho část do podnájmu pouze s předchozím písemným souhlasem pronajímatele. I zde dojde ke změně spočívající v tom, že nájemce bude nově moci dát třetí osobě do podnájmu část bytu, pokud v bytě sám trvale bydlí, i bez souhlasu pronajímatele. V případě, že nájemce v bytě sám trvale nebydlí, bude i zde nutný písemný souhlas pronajímatele.

Prodloužení nájmu

Zcela odlišně, než ve stávající úpravě, bude upravena tzv. prolongace nájmu, tedy prodloužení nájmu. Podle NOZ pokračuje-li nájemce v užívání bytu po dobu alespoň tří měsíců po dni, kdy měl nájem bytu skončit, a pronajímatel nevyzve v této době nájemce, aby byt opustil, platí, že je nájem znovu ujednaný na tutéž dobu, na jakou byl ujednaný dříve, nejvýše ale na dobu dvou let; to neplatí, ujednají-li si strany něco jiného. Výzva vyžaduje písemnou formu. Stávající právní úprava takovéto prodloužení nájmu bytu vylučuje.

Výše jsem nastínila alespoň nejdůležitější změny v právní úpravě nájmu bytu, které nás čekají od 1. 1. 2014, kdy i závěrem je nutné opět zdůraznit, že tato úprava se bude vztahovat i na nájmy podle stávajících smluv.

JUDr. Eva Bartůňková,
advokátka

Zdroj: <http://www.epravo.cz/top/clanky/najem-bytu-dle-noveho-obcanskeho-zakoniku-90488.html>